

Q & A Inzet Aios tijdens de coronacrisis

VOORAF: VRAGEN EN ANTWOORDEN IN CORONATIJD

Tijdens de coronacrisis lopen sommige opleidingszaken anders dan normaal. Veel opleidingsplekken maken ruimte voor aios om zich in te zetten voor de zorg voor patiënten. De organisaties die betrokken zijn bij de huisartsopleidingen proberen de inzet van aios met vereende krachten in goede en veilige banen te leiden.

De coronacrisis leidt continue tot nieuwe situaties die vragen oproepen over de inzet van aios en daaraan gerelateerde onderwerpen. De hoofden van de acht opleidingsinstituten, de SBOH en de Coördinatoren Diensten van de huisartsposten bieden gezamenlijke antwoorden, met ondersteuning van Huisartsopleiding Nederland.

De vragen en antwoorden vindt u in voorliggend Q&A groeidocument. De nieuwste versies van dit document worden steeds gepubliceerd op huisartsopleiding.nl en door de opleidingsinstituten verspreid. Eventuele kleine regionale variaties in de antwoorden staan op de websites van de opleidingsinstituten.

Verspreiding van dit Q&A groeidocument is afgestemd met de LHOV en de LOVAH.

Hebt u vragen?

Voor vragen over de consequenties van de coronacrisis voor de huisartsopleiding, nemen aios en opleiders contact op met hun opleidingsinstituut. De instituten communiceren op maat met hun aios en de opleiders. Vragen die voor meerdere instituten gelden, komen in dit Q&A groeidocument.

NB. Uitgangspunt bij deze Q&A is dat de [Leidraad Diensten](#) de basis blijft.

ALGEMEEN

1. Kan een eerstejaars aios met de opleider dienstdoen op een 'schone' huisartsenpost?

Consulten: de eerstejaars aios kan samen met de eigen opleider consultdienst doen.

Visites: het is de verantwoordelijkheid van aios, opleider en chauffeur om hier professioneel mee om te gaan, omdat de afstand van 1.5 meter niet in acht genomen kan worden bij 3 personen in een auto. Suggesties:

- Een plastic scherm in de visite-auto plaatsen
- Apart met eigen auto achter de visite-auto aanrijden
- Chirurgisch masker en handschoenen tijdens visite rijden.

Telefoon: de eerstejaars aios kan triagediensten doen onder supervisie van een triagist.

Rendement: de aios kan versneld vertrouwd raken met triage, ABCDE denken en urgentiedenken. Waar mogelijk kunnen aios ook leren werken via beeldbellen.

2. Kan een eerstejaars aios met de opleider dienstdoen op een huisartsenpost voor Covid verdachte patiënten?

Consulten: de eerstejaars aios kan i.v.m. de schaarste aan PBM géén consultdienst doen op een Covid-post. Alleen als de aios zelf PBM uit de opleidingspraktijk zou meenemen wordt dit bij uitzondering toegestaan.

- Tip: om te voorkomen dat de eerstejaars aios hierdoor een opleidingsachterstand oplopen kan de aios consultdienst doen met een waarnemend opleider op een 'schone' post (de post van de opleider of een andere huisartsenpost). Deze waarnemend opleider kan eventueel meerdere aios begeleiden (zie bij supervisie).

Visites: de eerstejaars aios kan géén visitedienst met de opleider doen omdat er een schaarste aan PBM is, tenzij de aios zelf PBM meebrengt.

Telefoon: niet van toepassing omdat de triage op een schone post plaatsvindt.

3. Kan een derdejaars aios met de opleider dienstdoen een 'schone' huisartsenpost?

Consulten: een derdejaars aios kan samen met de eigen opleider consultdienst doen.

Visites: Indien de derdejaars aios voldoet aan de voorwaarden om te functioneren met supervisie op afstand (de bekwaamheidsverklaring visitearts verworven) kan de aios samen met chauffeur visite rijden. Zo niet dan gaat de opleider mee. Het is de verantwoordelijkheid van aios, opleider en chauffeur om hier professioneel mee om te gaan, omdat de afstand van 1.5 meter niet in acht genomen kan worden bij 3 personen in één auto. Suggesties:

- Een plastic scherm in de visite-auto plaatsen
- Apart met eigen auto achter de visite-auto aanrijden.
- Chirurgisch masker en handschoenen tijdens visite rijden.

Als er onvoorzien tijdens de visitedienst een voor corona verdachte patiënt gezien wordt, moet dan beslist worden wie met volledige PBM naar binnen gaat.

Telefoon: derdejaars aios kunnen werken als telefoonarts, onder supervisie van de opleider (of waarnemend opleider/telefoonarts). Waar mogelijk kunnen aios ook leren werken via beeldbellen.

4. Kan een derdejaars aios met de opleider dienstdoen op een huisartsenpost voor Covid verdachte patiënten?

Consulten: een derdejaars aios kan consultdienst doen op een Covid-post, mits dit past bij de opleidingsfase en ervaring van de aios en mits de aios een plek uit het rooster invult. Er zijn dan twee opties:

- De derdejaars aios werkt met supervisie door de opleider op afstand (bekwaamheidsverklaring consultarts vereist)
- De opleider (of waarnemend opleider) en derdejaars aios werken samen en vullen daarbij twee plekken in het rooster in.

Visites: de derdejaars aios kan zonder opleider visitedienst doen, als hij of zij voldoet aan de voorwaarden om te werken met supervisie op afstand (bekwaamheidsverklaring visitearts vereist).

Telefoon: niet van toepassing omdat de triage op een schone post plaatsvindt.

5. Wie op de huisartsenpost heeft het laatste woord over de inzet van aios op de post?

De directie van de HDS is eindverantwoordelijk voor de inzet van aios op de post. De (waarnemend) opleider is eindverantwoordelijk voor de door de aios geleverde zorg.

CALAMITEITSDIENSTEN

6. Mag een aios naast de reguliere werkzaamheden ook extra calamiteitsdiensten doen op de huisartsenpost?

Ja, mits instituut, opleider, huisartsenpost en aios hiermee akkoord gaan. Verder moet aan een aantal aanvullende voorwaarden worden voldaan (zie vraag 8).

7. Mag ook een eerstejaars aios calamiteitsdiensten doen op de huisartsenpost?

Dat kan onder bepaalde voorwaarden:

- De inzet van een eerstejaars aios is afhankelijk van zijn/haar voorervaring, de gevraagde taken op de huisartsenpost en de begeleiding door de supervisor.
- De eerstejaars aios kan ook als triagist worden ingezet in het callcenter (basisartsfunctie).

Dus maatwerk te bepalen door hoofd en opleider.

8. Wanneer kan een aios in het kader van de calamiteitsinzet dienstdoen in een zogenaamd 'Coronahotel'?

De aios kan worden ingezet onder de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van laagcomplexiteit zorg en palliatieve zorg
- Er is aandacht voor voldoende leerrendement
- De inzet van de aios is maximaal één maand
- Er is aandacht voor emotionele begeleiding van aios op deze kwetsbare positie (bijvoorbeeld gezamenlijke start en afsluiting van de dienst)

Om na te gaan of de inzet van de aios ook tijdens de coronacrisis volgens de richtlijnen van de Leidraad Diensten plaatsvindt, is de volgende **checklist** opgesteld:

- Gaat de aios akkoord met het verrichten van deze extra werkzaamheden?
- Heeft de aios het eerste huisartsenjaar en de SEH-stage afgerond?
- Heeft de aios daarbij de bekwaamheidsverklaring consultarts en visite-arts verworven?
- Zijn opleider, instituut en post akkoord met de extra inzet van de aios?
- Is de aios bekend op deze post/locatie? Zo niet, wordt er zorg gedragen voor een adequate introductie?
- Passen de beoogde werkzaamheden bij de opleidingsfase en ervaring van de aios?
- Is door de huisartsenpost/locatie geregeld dat er supervisie is voor de aios?
- Zijn er werkafspraken over hoe supervisor en aios hun beider verantwoordelijkheid t.a.v. de patiëntenzorg hebben geregeld?
- Wordt de maximale werktijd bewaakt?
- Is de aios op de hoogte van de geldende werkinstructies op de "Corona huisartsenpost".
- Zijn er voldoende beschermingsmiddelen aanwezig voor de aios?
- Is de aios op de hoogte van de toepassing van de beschermingsmaatregelen?

9. Zijn de juridische en aansprakelijkheidszaken geborgd bij de calamiteitsinzet van de aios?

Als de aios gaat werken op een huisartsenpost of in een stage-instelling waarmee de SBOH reeds een contract heeft, dan zijn de juridische en aansprakelijkheidsaspecten geborgd. Is dit niet het geval dan wordt een calamiteitencontract opgesteld tussen de SBOH en de huisartsenpost c.q. stage-instelling.

10. Kan de aios zowel op de huisartsenpost/ praktijk als in het ziekenhuis/SEH werken?

Dat kan. Maar als er op meerdere plaatsen gewerkt wordt (met toestemming van instituut en opleider) moeten de werkplekken daar ook toestemming voorgeven i.v.m. het mogelijke risico van kruisbesmetting.

11. Wat te doen bij totale overplaatsing van aios naar het ziekenhuis (bv. SEH)?

Dit is afhankelijk van het soort ziekenhuis. Er zijn drie soorten ziekenhuizen:

1. Ziekenhuizen waarmee contracten voor gevaluteerde stages zijn afgesloten (meestal de kleine ziekenhuizen).
 - Indien zij aangeven gebruik te willen maken van de calamiteitsinzet van aios, dan is het vigerende contract van SBOH geldig. Hiervoor hoeft dus geen extra actie ondernomen te worden.
 - Voorwaarde is dat het hoofd en de opleider toestemming geven en er wordt gekoppeld in Family.
 - De aios krijgt vervolgens zijn overuren, ORT en reiskosten vergoed.
2. Ziekenhuizen waarmee contracten voor niet-gevaluteerde stages zijn afgesloten (STZ). Met deze ziekenhuizen zijn inmiddels door de SBOH aanvullende contracten gesloten voor de calamiteitsinzet van de aios. Dit betekent dat de aios ook hier de overuren, ORT en reiskosten kan declareren. Verder geldt ook hier de voorwaarde dat het hoofd en de opleider toestemming geven en er wordt gekoppeld in Family.
3. Ziekenhuizen die geen opleidingserkenning hebben.
Hiermee zijn geen lopende contracten.
 - Het hoofd neemt de beslissing of dit voor de aios een passende werkplek is.
 - Het hoofd informeert het ziekenhuis dat het een gevaluteerde plek kan worden middels een contract met de SBOH. De aios krijgt daarmee zijn/haar overuren, ORT en reiskosten vergoed.
 - Het hoofd zorgt voor koppeling van aios aan de betreffende instelling in Family alsof het een klinische stage is.
 - De RGS geeft voor de eerste 8 weken ruimte voor plaatsing van een aios in een niet-erkende instelling.
 - Na 8 weken kan het hoofd, indien de instelling dit wenst en er wordt voldaan aan de erkenningsvoorwaarden, de instelling voor een erkenning voordragen aan de RGS.

SUPERVISIE

12. Wanneer mag de aios werken met supervisie op afstand?

Voorwaarde hiervoor is dat de aios de bekwaamheidsverklaringen consult- en visitearts heeft verworven. De supervisie op afstand wordt uitgevoerd door de eigen opleider of een waarnemend opleider (zie Leidraad).

Het aantal diensten met supervisie op afstand voor derdejaars aios is gemaximeerd op 5 diensten.

13. Wat zijn de voorwaarden voor een waarnemend opleider?

- Minimaal 3 jaar praktijkervaring (ten minste 0,5 fte). NB: Leidraad wordt hierop aangepast.
- Ten minste 20 diensten verricht op de betreffende huisartsenpost.
- Aantoonbare affiniteit met opleiden.

14. Kan een supervisor tijdens een dienst meerdere aios superviseren?

Ja, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De supervisor heeft voldoende tijd om meerdere aios te superviseren.
- Er zijn werkafspraken m.b.t. de verantwoordelijkheden t.a.v. de patiëntenzorg.

15. Wie is verantwoordelijk voor de roostering van de aios en de supervisor bij de calamiteitsinzet?

Bij de calamiteitsinzet is de huisartsenpost/ stage-instelling verantwoordelijk voor roostering van en afstemming tussen aios en supervisor. De huisartsenpost/ stage-instelling is eveneens verantwoordelijk voor de randvoorwaardelijke afspraken met de supervisor.

16. Welke zaken moeten bij de start van de dienst tussen aios en supervisor afgestemd worden?

- Per dienst moet bekend zijn wie de supervisor is voor de betreffende dienst.
- De aios moet vóór de start van de dienst kennismaken met de supervisor.
- Er moeten afspraken gemaakt zijn over de bereikbaarheid en mogelijkheid tot consultatie van de supervisor.

17. Wat moet ik als supervisor weten als ik een onbekende aios ga superviseren?

Een aantal zaken is van belang om je te realiseren als je supervisor bent van een of meerdere aios op de huisartsenpost/stage-instelling:

- In welke fase van de opleiding zit de aios?
- Welke bekwaamheidsverklaringen heeft de aios reeds verworven?
- Is de aios bekend op deze huisartsenpost/stage-instelling?
- Zijn er specifieke aandachtspunten bij de begeleiding van deze aios: extra deskundigheden of bekende lacunes?
- Gaat de aios akkoord met supervisie van de waarnemend opleider?
- Welke afspraken zijn er m.b.t. de verantwoordelijkheid t.a.v. de patiëntenzorg van de waarnemend opleider en aios?

18. Wie betaalt de inzet van de supervisor als de aios een calamiteitendienst verricht?

De huisartsenpost/ stage-instelling betaalt de supervisor. De hoogte van de vergoeding wordt bepaald door de huisartsenpost/stage-instelling.

REGISTRATIE

19. Kan de aanpassing van werkzaamheden van de aios t.g.v. van deze bijzondere omstandigheden gevolgen hebben voor de toekomstige registratie als huisarts omdat er niet gewerkt is volgens het I.O.S.?

Aan de RGS wordt gevraagd een regeling te treffen waarin wordt bepaald dat als er in de periode van 13 maart tot 1 september sprake is van een afwijkend opleidingstraject (dat niet geheel aan de reguliere eisen voldoet) toch goedkeuring wordt verleend.

Voorwaarde hierbij is dat het hoofd het afwijkend opleidingsprogramma heeft goedgekeurd.

Voor de werkzaamheden in het aangepast programma moet een nieuw veld in de Family-registratie worden aangemaakt. Bijvoorbeeld: code Covid-19. Hiermee kan het hoofd overzicht houden op de bijzondere opleidingstrajecten tijdens de corona crisis.